

Oponentský posudek na diplomovou práci Jany Spálenkové Jan Herben. Politik, novinář, spisovatel (1857 – 1936), vedoucí práce doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, 232 s. rkp + obrazová příloha

Cíl práce:

Cílem práce je vytvořit základní a zásadní biogram významného českého novináře a politika a v nejšířších souvislostech vylíčit politický, hospodářský a kulturní vývoje doby.

Charakteristika práce:

Jedná se o skvělé, vyčerpávající a dobře vystavěné dílo, vydatně založené na doposud nepoužitých a nepublikovaných pramenech osobní provenience, které se nacházejí v rodinné pozůstalosti v Hostišově. Vhodným pramenem – ego dokumentem - se staly rovněž autobiografické Herbenovy črty, které jsou kriticky zkoumány a užívány. Centrální roli zde hraje osoba Jana Herbena, který je zkoumán ve všech jeho životních facetách, tedy jako nadšený novinář, posléze mediální podnikatel, politik, mafián, otec rodiny, Masarykův spolupracovník apod..

Metoda zpracování:

Metodou zpracování je klasický politický biogram, který je ovšem velice ožívován použitím skvělých pramenů osobní povahy a neustále korigován realistickým ženským pohledem jeho ženy Bronislavy. Tento biogram má v první části práce svůj nepřekročitelný chronologický rámec, ale v druhé části je ústrojně doplňován věcným hlediskem, kde Jan Herben charakterizován z jiných pohledů životní každodennosti a nadčasového života po životě. Obě dvě části vytvářejí neuvěřitelně harmonický celek, který velice přesahuje stanovený biografický žánr.

Náměty do rozpravy, respektive diskutabilní interpretační tvrzení v podstatě nemám. Jenom tuším, že diplomantka v některých choulostivých záležitostech Herbenova života a konání (např. údajná defraudace svěřených peněz v roce 1905) se nedovede rozhodnout pro vhodnou interpretaci a do „světa mužů“ a jejich prohřešků vkládá pro korekci a vysvětlení onen selsky realistický ženský pohled, které ji poskytují zápisky Herbenovy ženy, aniž by sama sdělila svoje vlastní stanovisko.

K výrazným kladům práce patří:

1. Zahrnutí širších okolností a světodějných událostí do vlastního biogramu.
2. Korigování výpovědi mužů – a politika v této době byla jejich výlučná záležitost – gendrově jinými postřehy (např. s. 52).
3. Vztah k Masarykovy a Masaryka k Herbenovi není idealizován.
4. Nejsou potlačovány ani osobní animozity jiných osob k Janu Herbenovi (viz Václav Vlček, Jan Kvíčala), čímž je dosahováno jisté psychologizace textu, natož Herbenovy protimluvy.

Závěrečné shrnutí:

Práci doporučuji k obhajobě pro její nespornou odbornou kvalitu, neobvyklý rozsah a dobrou stylistickou a jazykovou úroveň. Prosím zároveň, aby bylo uvažováno o jejím uznání jako doktorské práce.

V Praze 8. 9. 2010

Prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.